

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2024

Nr. 9

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VOOR ARMOEDEBELEID, PARTICIPATIE EN PENSIOENEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 september 2023

Op verzoek van uw Kamer bied ik hierbij een overzicht aan van de nieuwe beleidsuitgaven die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2024 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en die ingaan vanaf 1 januari 2024.

In het overzicht zijn alleen de uitgaven voor 2024 opgenomen, omdat alleen deze uitgaven ingevolge artikel 105 van de Grondwet ter autorisatie aan het parlement worden voorgelegd.

In de ontwerpbegroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor 2024 zijn maatregelen opgenomen die zien op het verbeteren van de koopkracht van Nederlanders, waaronder een ophoging van het kindgebonden budget en een bevrozing van de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in de bijstand. De wettelijke basis voor deze maatregelen volgt uit het Belastingplan 2024, welke gelijktijdig met de Miljoenennota 2024 en de ontwerpbegrotingen 2024 van alle departementen aan uw Kamer wordt aangeboden. Het is daarom van belang het Belastingplan en de ontwerpbegroting in samenhang te bezien.

Voor verschillende andere regelingen met een wettelijke basis, waaronder de uitkeringsregelingen die vallen onder de beleidsverantwoordelijkheid van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, geldt dat zonder geautoriseerde begroting de uitbetaling aan burgers op basis van de wet door zal gaan. Er kan dan wel sprake zijn van onrechtmatigheid als de begroting niet geautoriseerd is vóór 1 januari 2024. Dit geldt voor uitkeringen die gefinancierd worden vanuit de Rijksbegroting (Begrotingshoofdstuk 15), zoals de bijstand en de Wajong. Uitgaven aan premiegefinancierde uitkeringen zoals de WW en de WIA (Begrotingshoofdstuk 40, Sociale Verzekeringen) zijn niet onrechtmatig als de begroting niet vóór 1 januari 2024 wordt goedgekeurd.

De gereserveerde middelen voor het gebaar van erkenning voor ouderen van Surinaamse herkomst staan op de aanvullende post bij Financiën en zijn derhalve niet terug te vinden in bijgevoegd overzicht dat ziet op de SZW-begroting. Op korte termijn beziet het Kabinet het advies van de Raad van State over dit onderwerp en wordt u hierover geïnformeerd.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip

De Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen,
C.J. Schouten

Tabel nieuwe beleidsmatige uitgaven 2024 (onderstaand overzicht is niet uitputtend.)

Nieuwe beleidsmatige uitgaven 2024 (bedrag x € 1.000)

	Artikel	2024
Tijdelijke noodmaatregel bedrijfsartsen	1	10.000
Uitvoeringskosten LEXCES TSB	1	3.000
Middelen voor individuele scholing SLIM-regeling	1	25.000
Verhoging Onderstand Caribisch Nederland	2	1.300
Stapsgewijze arbeidstoeleiding praktijkleren mbo	2	5.000
Tegemoetkoming energiekosten studenten	2	69.000
Tijdelijk Noodfonds Energie	2	60.000
Energietoelage Caribisch Nederland	2	4.500
Incidentele inkomensmaatregelen Caribisch Nederland	2	1.000
Bevriezen afbouw dubbele algemene heffingskorting (AHK)	2	25.742
Arbeidsmarktdienstverlening (RMT's)	2,5,96,99	84.750
Individuele Plaatsing en Steun-trajecten	3	3.405
Werkvoorzieningen visueel beperkten	4, 11	900
Subsidieregeling mbo-praktijkleren	5	5.072
Verhoging WML Caribisch Nederland: doorwerking ziekteverzekering (ZV)	6	100
Kinderopvang Caribisch Nederland	7	200
Verhoging Ouderdomsverzekering Caribisch Nederland	8	9.100
Verhoging AWW Caribisch Nederland	9	600
Verhoging Wet Kindgebonden Budget	10	1.075.264
Verhoging kinderbijslag Caribisch Nederland	10	4.400
Leerwerkloketten	11	2.900
Uitvoeringskosten WIA LKS	11	5.000
Plan van aanpak statushouders aan het werk	13	11.200
Regionale verbinders	99	5.000

Tijdelijke noodmaatregel bedrijfsartsen

Met de 1^e suppletoire begroting 2023 heeft uw Kamer ingestemd met een bedrag van € 4,7 miljoen voor de tijdelijke medefinanciering aan de opleiding van bedrijfsartsen in 2023. In 2024 wordt voorzien dat de tijdelijke medefinanciering wordt opgehoogd naar € 10 miljoen. Mocht de SZW-begroting 2024 nog niet zijn goedgekeurd op 1 januari 2024, komt de medefinanciering per 1 januari 2024 in het geding.

Uitvoeringskosten LEXCES TSB

In de eerste suppletoire begroting SZW 2023 is bekostiging aan LEXCES voor de uitvoering van de Tegemoetkoming Stoffengerelateerde Beroepsziekten (TSB) in 2024 met € 3 miljoen verhoogd. Mocht de begroting 2024 nog niet zijn goedgekeurd op 1 januari 2024, kan deze ophoging van de bekostiging niet zondermeer doorgang vinden, waardoor tekorten kunnen ontstaan.

Middelen voor individuele scholing SLIM-regeling

De scholingssubsidie STAP, die per 2024 wordt stopgezet, is in 2023 conform de motie van het lid Van der Lee c.s. (Kamerstuk 29 544, nr. 1184) gerichter vormgegeven. Hierdoor valt in 2023 een bedrag vrij van € 147 miljoen. Van dit bedrag wordt € 73,7 miljoen aangewend om het budget voor de SLIM incidenteel te verhogen van 2024 tot en met 2027. Het extra budget wordt (eveneens conform de motie van het lid Van der Lee c.s.) ingezet voor individuele scholing. Als het beleid later dan 1 januari 2024 in uitvoering wordt genomen, is het SLIM-onderdeel voor individuele scholing mogelijk later beschikbaar.

Verhoging Onderstand Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden verhoogt het kabinet de Onderstand Caribisch Nederland tot 85% van het Wettelijk Minimumloon (WML). Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet wordt goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Stapsgewijze arbeidstoeleiding praktijkleren mbo

Dit betreft middelen om sociale ondernemers te stimuleren om praktijkleren in het mbo te implementeren in de eigen organisatie en zo stapsgewijs via mbo-praktijkleren mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toe te leiden naar werk. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, kan deze maatregel mogelijk niet direct van start gaan.

Tegemoetkoming energiekosten studenten

DUO keert begin 2024 een eenmalige tegemoetkoming uit aan studenten voor de energiekosten. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan zal DUO mogelijk niet in staat zijn de tegemoetkoming begin januari uit te keren.

Tijdelijk Noodfonds Energie

Dit betreft een reservering voor een bijdrage van het Rijk aan het Tijdelijk Noodfonds Energie in 2024. Het Noodfonds streeft ernaar om per januari 2024 weer te starten. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan zal de bijdrage van het Rijk mogelijk vertragen met als gevolg dat het Noodfonds niet voldoende middelen heeft om begin 2024 opnieuw open gesteld te worden.

Energietoelage Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden zijn middelen gereserveerd voor een energietoelage in 2024. Deze middelen (€ 4,5 miljoen) kunnen op een later moment worden overgeboekt naar de openbaar lichamen (via de vrije uitkering) nadat de SZW-begroting 2024 is geautoriseerd.

Incidentele inkomensmaatregelen Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden in Caribisch Nederland stelt het kabinet in 2024 € 1 miljoen beschikbaar aan de openbare lichamen voor flankerend armoedebeleid. Deze middelen kunnen op een later moment worden overgeboekt naar de openbaar lichamen (via de vrije uitkering) nadat de SZW-begroting 2024 is geautoriseerd.

Bevriezen afbouw dubbele algemene heffingskorting

Deze zomer is besloten de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting (AHK) te bevriezen in 2024 en de eerder voorgenomen versnelling terug te draaien. Dit leidt tot hogere uitgaven in de Toeslagenwet en Bijstand. Een latere behandeling van de SZW-begroting 2024 heeft geen gevolgen voor de uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden, mits het Belastingplan 2024 tijdig wordt goedgekeurd. Indien het extra benodigde budget niet per 1 januari 2024 wordt geautoriseerd, kunnen onrechtmatige uitgaven ontstaan.

Arbeidsmarktdienstverlening

Dit betreft middelen voor de verlenging van de regionale mobiliteitsteams (RMT's) naar 2024. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan betekent het dat de middelen voor financiering van de regionale mobiliteitsteams pas later beschikbaar komen.

Individuele Plaatsing en Steun-trajecten

Dit betreft middelen om ook in 2024 nieuwe Individuele Plaatsing en Steun-trajecten (IPS) te kunnen starten om mensen met een psychische aandoening uit de gemeentelijke doelgroep te kunnen begeleiden naar werk. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan kan deze maatregel mogelijk niet direct van start gaan.

Werkvoorzieningen visueel beperkten

Dit betreft het wetsvoorstel «Wijziging van de Participatiewet ten behoeve van de werkvoorzieningen voor visueel beperkten» met beoogde invoeringsdatum van 1 januari 2024. In 2024 wordt voor de werkvoorzieningen en uitvoeringskosten in totaal € 900.000 overgeboekt van het gemeentefonds naar de SZW-begroting, zodat het UWV de werkvoorzieningen voor visueel beperkten kan aanbieden. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan komen de middelen voor het UWV later beschikbaar.

Subsidieregeling mbo-praktijkleren

Dit betreft middelen voor de subsidieregeling mbo-praktijkleren, waarbij de onkosten van werkgevers deels worden vergoed voor het aanbieden van een leerplek voor praktijkleren in het mbo. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan betekent het dat de middelen voor voortzetting van de subsidieregeling pas later beschikbaar komen.

Verhoging WML Caribisch Nederland: doorwerking ziekteverzekering (ZV)

De verhoging van het wettelijk minimumloon (WML) in Caribisch Nederland werkt door op de uitkeringslasten van de Ziekteverzekering (ZV). Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet wordt goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Kinderopvang Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden in Caribisch Nederland zijn middelen gereserveerd voor de verhoging van het wettelijk minimumloon (WML) voor Caribisch Nederland. Dit heeft doorwerking op de personeelskosten voor kinderopvang en daarmee op de hoogte van de subsidieregeling voor kinderopvang op de BES-eilanden. De voorgenomen subsidieverhoging kan ook na 1 januari 2024 plaatsvinden, maar is gelet op de hogere personeelskosten van de kinderopvangorganisaties per 1 januari 2024 niet wenselijk.

Verhoging Ouderdomsverzekering Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden verhoogt het kabinet de algemene ouderdomsverzekering (AOV) Caribisch Nederland tot 85% van het wettelijk minimumloon (WML). Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet wordt goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Verhoging AWW Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden verhoogt het kabinet de algemene weduwen- en wezenverzekering (AWW) Caribisch Nederland tot 85% van het wettelijk minimumloon (WML). Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet wordt goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Verhoging Wet Kindgebonden Budget

Het kabinet heeft besloten om een pakket koopkrachtmaatregelen te treffen om de evenwichtigheid van de koopkracht in 2024 te bevorderen en te voorkomen dat de armoede onder volwassenen en kinderen oploopt. Een van de maatregelen in dat kader is een verhoging van de Wet Kindgebonden Budget (WKB). Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet wordt goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Verhoging kinderbijslag Caribisch Nederland

Om de koopkracht te bevorderen en de armoede te bestrijden verhoogt het kabinet de kinderbijslag Caribisch Nederland met \$ 90 per kind per maand. Als de SZW-begroting per 1 januari 2024 niet is goedgekeurd, leidt dat mogelijk tot onrechtmatige uitgaven.

Leerwerkloketten

Dit betreft middelen om in 2024 de leerwerkloketten Plus te verlengen en ook de Flexibele Brigade Leerwerkloketten met een jaar te verlengen. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan betekent dit een mogelijke onderbreking van de financiering van deze activiteiten.

Uitvoeringskosten WIA LKS

Beoogd is per 2025 het instrument Loonkostensubsidie (LKS) ook beschikbaar te stellen voor volledig arbeidsongeschikten. Dit vergt een systeemwijziging bij UWV, hetgeen € 5 miljoen kost in 2024. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd dan kan deze budgetopphoging niet direct plaatsvinden. Als de extra uitvoeringskosten later in 2024 alsnog beschikbaar gesteld kunnen worden, loopt het voorstel voor invoering van LKS in de WIA waarschijnlijk geen vertraging op.

Plan van aanpak statushouders aan het werk

Dit Plan van Aanpak beoogt de arbeidsparticipatie van statushouders te verhogen. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, vindt de verhoging van het budget mogelijk pas later doorgang en ontvangen gemeenten en werkgevers mogelijk pas later geld, waardoor statushouders wellicht minder snel aan het werk worden geholpen.

Regionale verbinders

Dit betreft de middelen voor het aanstellen van regionale verbinders om in de regio meer te kunnen betekenen voor statushouders en andere kwetsbare groepen in de begeleiding naar werk. Mocht de begroting 2024 op 1 januari 2024 nog niet zijn goedgekeurd, dan betekent dit een mogelijke onderbreking van de financiering van deze maatregel.